

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ А.С. МАКАРЕНКА**

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
Англійська та німецька мови (переклад включно)
другого рівня вищої освіти
за спеціальністю 035 Філологія
спеціалізацією 035.41 Германські мови та літератури (переклад
включно), перша англійська
галузі знань 03 Гуманітарні науки
Проект**

Затверджено
Вченою радою
Сумського державного педагогічного
університету імені А.С. Макаренка Голова
Вченої ради
Ректор _____ Ю.О. Лянной
Протокол № ____ від _____ 20__ року

Суми 20__ р.

ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми
Англійська та німецька мови (переклад включно)
другого рівня вищої освіти
за спеціальністю 035 Філологія
спеціалізацією 035.41 Германські мови та літератури (переклад
включно), перша англійська
галузі знань 03 Гуманітарні науки

Освітньо-професійна програма розглянута на засіданні кафедри англійської філології та лінгводидактики

Протокол № 10 від «31» січня 2022 р.

Завідувач кафедри _____ В.В. Козлова

«_____» _____ 20__ р

Ухвалено навчально-методичною комісією факультету іноземної та слов'янської філології

Протокол № ____ від «_____» _____ 2022 р.

Голова НМК _____ О.М. Семенов

Перший проректор _____ Л.В. Пшенична

Керівник центру забезпечення

якості вищої освіти _____ М.М. Ячменик

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма Англійська та німецька мови (переклад включно) підготовки здобувачів вищої освіти на другому (магістерському) рівні за спеціальністю 035 Філологія спеціалізацією 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно) галузі знань 03 «Гуманітарні науки» розроблена та внесена кафедрами германської філології та практики англійської мови (2016 р.), оновлена і затверджена кафедрою германської філології (2020 р.) відповідно до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія» галузі знань 03 «Гуманітарні науки» для другого рівня вищої освіти, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України від 20.06.2019 р. № 871.

Освітньо-професійна програма враховує вимоги Закону України «Про вищу освіту», Національної рамки кваліфікацій, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341.

Розробники:

Алексенко Світлана Федорівна - гарант кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології та лінгводидактики Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка

Школяренко Віра Іванівна доктор філологічних наук, професор кафедри теорії та практики романо-германських мов Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка

Бондаренко Віктор Олександрович кандидат філологічних наук, доцент кафедри практики англійської мови Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка

Мирошник Христина Олегівна директор Сумського регіонального представництва ТОВ «Центр міжнародних програм»

Усатих Ірина Сергіївна студентка факультету іноземної та слов'янської філології

Рецензенти:

Зацний Юрій Антонович доктор філологічних наук, професор кафедри теорії та практики перекладу з англійської мови Запорізького національного університету

Голубкова Ірина Володимирівна Координатор проекту EU4PAR «Підтримка комплексної реформи державного управління в

Україні»

1. Профіль освітньої програми
Англійська та німецька мови (переклад включно)

1 – Загальна характеристика

Повні назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка Факультет іноземної та слов'янської філології
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Магістр філології за спеціалізацією 035.41 Германські мови та літератури (переклад включно), перша англійська
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма Англійська та німецька мови (переклад включно) другого рівня вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія спеціалізацією 035.41 Германські мови та літератури (переклад включно), перша англійська галузі знань 03 Гуманітарні науки
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1 рік 4 місяці
Цикл/рівень	НРК України – 8 рівень, FQ-ЕНЕА – другий цикл, EQF-LLL – 7 рівень
Передумови	Наявність ОС «Бакалавр», ОКР «Спеціаліст».
Мова(и) викладання	Українська, англійська, німецька мови
2 – Мета освітньої програми	
Мета освітньої програми полягає у підготовці магістрів філології і перекладачів, які володіють необхідними знаннями та вміннями для: розв'язання проблем прикладного та дослідницького характеру в галузі лінгвістичної та літературознавчої наук, перекладознавства; здійснення міжкультурної фахової взаємодії; практичного застосування набутих професійних навичок в умовах науково-технічного прогресу та сталого розвитку суспільства.	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	Галузь знань 03 Гуманітарні науки Спеціальність 035 Філологія Спеціалізація 035.41 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська Об'єктами вивчення та професійної діяльності магістра філології є мова(и) (в теоретичному / практичному, синхронному / діахронному, діалектологічному, стилістичному, соціокультурному та інших аспектах); література й усна народна творчість; жанрово-стильові різновиди текстів; переклад; міжособистісна, міжкультурна та масова комунікація в усній і письмовій формі. Програма передбачає такі компоненти: цикл загальної підготовки (9 кредитів ЄКТС, 270 год.); цикл професійної підготовки: (37 кредитів ЄКТС, 1110 год.); дисциплін вільного вибору (23 кредитів ЄКТС, 690 год.); практична підготовка (9 кредитів ЄКТС, 270 год.); підсумкова атестація (підготовка та захист кваліфікаційної роботи) (10 кредитів ЄКТС, 300 год.) та кваліфікаційний екзамен з німецької мови (2 кредити ЄКТС, 60 год.).
Опис предметної області	<i>Об'єктами вивчення та професійної діяльності магістра філології є мова(и) (в теоретичному / практичному, синхронному / діахронному, діалектологічному, стилістичному, соціокультурному та інших аспектах); література й усна народна творчість; жанрово-стильові різновиди текстів; переклад; міжособистісна, міжкультурна та масова комунікація в усній і письмовій формі.</i>

	<p><i>Цілі навчання</i> – підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні задачі і проблеми, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог, у діяльності, пов'язаній з аналізом, творенням (зокрема перекладом) і оцінюванням письмових та усних текстів різних жанрів і стилів, організацією успішної комунікації різними мовами.</p> <p><i>Теоретичний зміст предметної галузі</i> становить система наукових теорій, концепцій, принципів, категорій, методів і понять філології.</p> <p><i>Методи, методики та технології:</i> загальнонаукові та спеціальні філологічні методи аналізу лінгвістичних одиниць, методи і методики дослідження мови і літератури, інформаційно-комунікаційні технології.</p>
Орієнтація освітньої програми	<p>Освітньо-професійна програма орієнтована на формування у випускників загальних та фахових компетентностей для успішного здійснення професійної діяльності та проведення наукового дослідження.</p> <p>ОПП зорієнтована на оволодіння фундаментальними знаннями фахових дисциплін та навичками навчання англійської та німецької мов, ураховує новітні вимоги щодо зв'язку теоретичних знань із практичним застосуванням через проходження перекладацької практики, формує фахівців, здатних застосовувати набуті знання і генерувати нові ідеї.</p>
Основний освітньої програми та спеціалізації фокус	<p>Набуття освітньої кваліфікації для виконання професійної діяльності, пов'язаної зі здійсненням усіх видів міжмовного посередництва фахової міжкультурної взаємодії; аналізу та перекладу текстів. Програма спрямована на формування таких компетентностей здобувачів вищої освіти, що уможливають їх всебічний професійний, інтелектуальний, соціальний та творчий розвиток з урахуванням нових реалій і викликів сьогодення.</p> <p><i>Ключові слова:</i> філологія, переклад, державна мова, англійська та німецька мови</p>
Особливості програми	<p>Успішне завершення програми, що зорієнтована на новітні наукові досягнення в лінгвістиці, літературознавстві та перекладацькій діяльності, передбачає комплексну підготовку фахівців та здобуття ними професійно орієнтованих знань і вмінь в галузі філологічної освіти, здатності вирішувати типові професійні завдання філології та суміжних спеціальностей.</p> <p>Навчання відбувається за поєднання теоретичної, практично-професійної та науково-дослідницької підготовки: передбачається проходження перекладацької практики; захист кваліфікаційної роботи.</p>
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Фахівець, підготовлений зі спеціальності 035 Філологія за спеціалізацією 035.041 «Германські мови і літератури (переклад включно)» може залучатися до таких видів економічної діяльності (за ДК 003-2010):</p> <p>2444.1 Молодший науковий співробітник (філологія,</p>

	лінгвістика та переклади) 2444.1 Науковий співробітник (філологія, лінгвістика та переклади) 2444.1 Науковий співробітник-консультант (філологія, лінгвістика та переклади) 2444.1 Філолог-дослідник 2444.2 Філолог 2444.2 Філолог, Лінгвіст, Перекладач, Редактор-перекладач, Гід-перекладач, перекладач технічної літератури 2451.1 Літературознавець 2451.2 Редактор науковий, редактор літературний 2444.2 Перекладознавець.
Подальше навчання	Аспірантські програми з філології, міждисциплінарні програми літературознавства, мовознавства, зіставного мовознавства, перекладознавства тощо.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, кейс-технології, індивідуально-творчий та практичний підходи. Лекції, семінари, практичні заняття в групах, самостійна робота на основі підручників та конспектів, електронних підручників, консультації із викладачами.
Оцінювання	Накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання якості виконання студентами всіх видів аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямовані на опанування запланованих (очікуваних) результатів навчання з освітньої програми: поточний контроль, поетапний, підсумковий контроль; письмові, усні екзамени, тестування, есе, презентації, виконання творчих завдань, підсумковий контроль, письмові, усні екзамени, тестування, есе, презентації, виконання творчих завдань, колоквиуми, залік з перекладцької практики, кваліфікаційна робота.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК-2. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК-3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. ЗК-4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК-5. Здатність працювати в команді та автономно. ЗК-6. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК-7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК-8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК-9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

	<p>ЗК-10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>ЗК-11. Здатність проведення досліджень на належному рівні.</p> <p>ЗК-12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p>
<p>Професійні (фахові) компетентності спеціальності (ПК)</p>	<p>ПК-1. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.</p> <p>ПК-2. Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства.</p> <p>ПК-3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.</p> <p>ПК-4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.</p> <p>ПК-5. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.</p> <p>ПК-6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.</p> <p>ПК-7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.</p> <p>ПК-8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.</p> <p>ПК-9. Здатність використовувати чотири види мовленнєвої діяльності на базі достатнього обсягу знань з фонетики, граматики, лексики, орфографії, пунктуації та лінгвокраїнознавства.</p> <p>ПК-10. Володіння здатністю перекладати, реферувати та анотувати державною та іноземними мовами різножанрові тексти.</p> <p>ПК-11. Володіння здатністю до творчого підходу до процесу перекладу в різних ситуаціях.</p> <p>ПК-12. Вміння застосовувати міжмовні еквіваленти (кліше), враховуючи системні міжмовні розбіжності в практиці перекладу.</p> <p>ПК-13. Володіння здатністю наукової організації праці.</p> <p>ПК-14. Вміння порівнювати норми та узуси мов, залучених у перекладі на рівні тексту, розрізняти та адекватно відтворювати у мовах оригіналу та перекладу поверхневу та глибинну структуру текстів, визначити вербальні та невербальні засоби передачі глибинних структур тексту у перекладацькій практиці.</p> <p>ПК-15. Здатність швидко знайти інформацію, необхідну для розв'язання перекладацьких завдань.</p>

7- Програмні результати навчання	
Знання	<p>ПРЗ-1. Упевнене володіння державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.</p> <p>ПРЗ-2. Знання різних напрямів і шкіл в лінгвістиці.</p> <p>ПРН-3. Знання і оцінювання історичних надбань та новітніх досягнень літературознавства.</p> <p>ПРН-4. Знання теоретичних засад (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладних аспектів обраної філологічної спеціалізації.</p> <p>ПРУ-5. Знання оптимальних дослідницьких підходів і методів для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.</p> <p>ПРУ-6. Спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.</p>
Уміння	<p>ПРУ-1. Уміння застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.</p> <p>ПРУ-2. Оцінювання й критичний аналіз соціально, особистісно та професійно значущих проблем і пропонування шляхів їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.</p> <p>ПРУ-3. Збирання й систематизація мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретація й переклад текстів різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).</p> <p>ПРУ-4. Здійснення наукового аналізу мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретація та структуризація його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювання узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.</p> <p>ПРУ-5. Доступне й аргументоване пояснення сутності конкретних філологічних питань, власної точки зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.</p> <p>ПРУ-6. Створення, аналіз й редагування текстів різних стилів та жанрів.</p> <p>ПРУ-7. Планування, організація, здійснення і презентація дослідження та/або інноваційних розробок в конкретній філологічній галузі.</p>
Комунікація	<p>ПРК-1. Оптимально ефективна взаємодія у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.</p> <p>ПРК-2. Застосування знань про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення</p>

	запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.
Автономія і відповідальність	ПРА-1. Дотримання правил академічної доброчесності. ПРА-2. Оцінювання власної навчальної та науково-професійної діяльності, побудова і втілення ефективної стратегії саморозвитку та професійного самовдосконалення.
Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Специфічні характеристики кадрового забезпечення	Науково-педагогічні працівники, залучені до реалізації освітньої складової освітньо-професійної програми Англійська та німецька мови (переклад включно), є штатними співробітниками СумДПУ імені А. С. Макаренка, мають відповідну кваліфікацію, науковий ступінь, вчене звання та підтверджений рівень наукової і професійної активності. Лекційні курси викладаються працівниками з науковими ступенями та/або вченими званнями. Усі викладачі кафедри проходять підвищення кваліфікації кожні п'ять років.
Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення	Забезпеченість навчальними приміщеннями, комп'ютерними робочими місцями, мультимедійним обладнанням. Приміщення для проведення навчальних занять відповідають санітарним нормам та вимогам правил пожежної безпеки. Для проведення досліджень, усіх видів практичної, дисциплінарної та міждисциплінарної підготовки та науково-дослідної роботи студентів наявні бібліотека, читальні зали. Наявність усієї необхідної соціально-побутової інфраструктури, забезпеченість місцями у гуртожитках відповідають ліцензійним вимогам.
Специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення	Інформаційне та навчально-методичне забезпечення: наявність навчальної, наукової, науково-методичної літератури, фахових періодичних видань у бібліотеці (у тому числі в електронному вигляді), доступу до баз даних періодичних наукових видань англійською мовою; офіційного веб-сайту університету. Офіційний веб-сайт https://sspu.edu.ua/ містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти.
Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Право на внутрішню академічну мобільність реалізується: 1) на підставі укладених договорів з: Київським національним лінгвістичним університетом; Харківським національним педагогічним університетом імені Г.С. Сковороди; Вінницьким державним педагогічним університетом імені Михайла Коцюбинського. 2) з власної ініціативи здобувача вищої освіти, підтриманої адміністрацією вищого навчального закладу на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів
Міжнародна кредитна мобільність	Право на міжнародну академічну мобільність може бути реалізоване: 1) на підставі участі у програмах міжнародної мобільності відповідно до укладених угод;

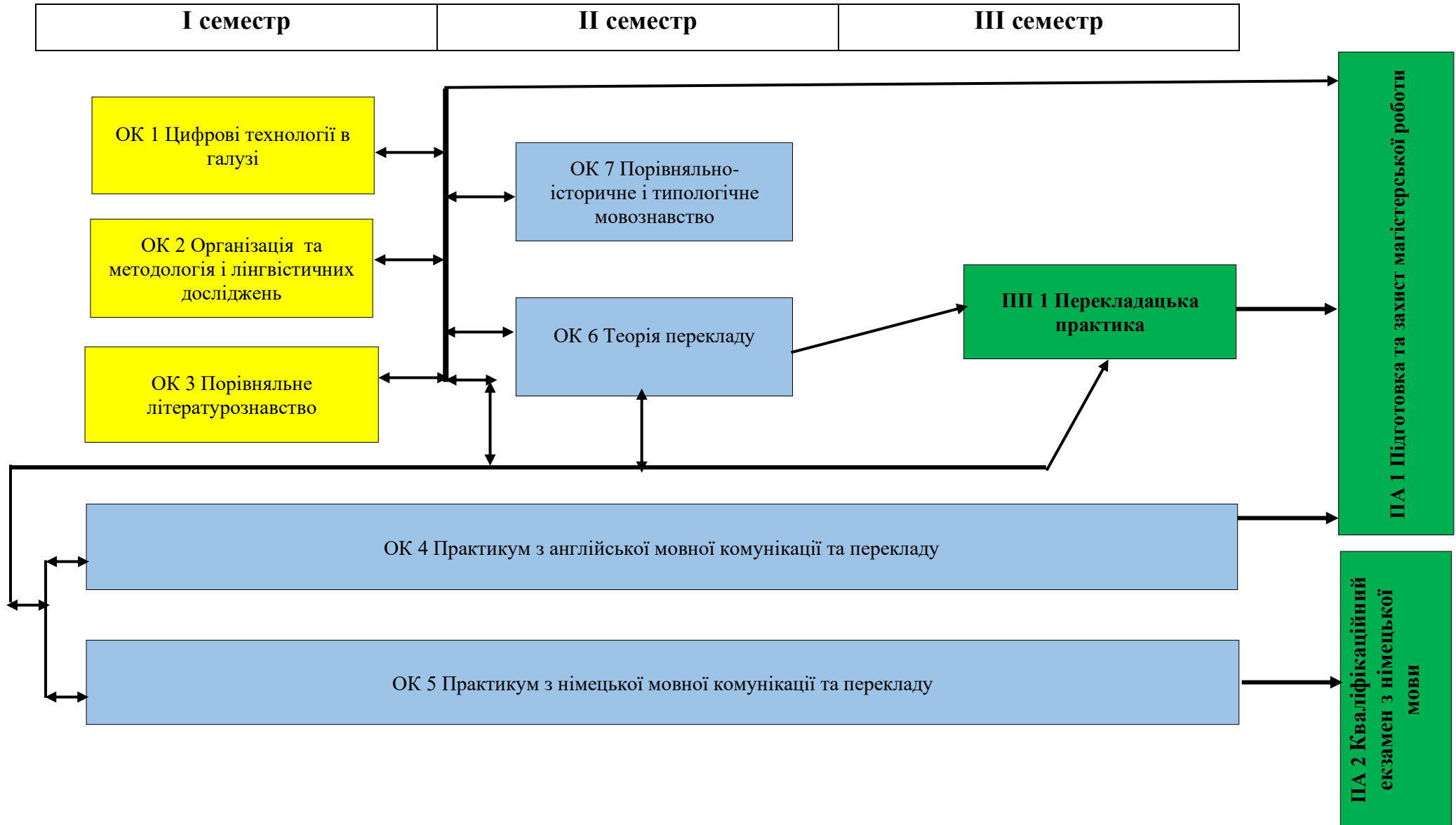
	2) з власної ініціативи здобувача вищої освіти, підтриманої адміністрацією вищого навчального закладу на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Підготовка іноземних громадян здійснюється відповідно до чинного законодавства України, освітніх стандартів, базується на загальній середній освіті іноземних громадян за національними освітніми стандартами і має самостійний завершений характер.

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код п/а	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів	Форма контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
1.1. Цикл загальної підготовки			
ОК 1	Цифрові технології в галузі	3	Залік
ОК 2	Організація та методологія лінгвістичних досліджень	3	Залік
ОК 3	Порівняльне літературознавство	3	Залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент циклу загальної підготовки:		9 (270 годин)	
1.2. Цикл професійної підготовки			
ОК 4	Практикум з англійської мовної комунікації та перекладу	15	Екзамен
ОК 5	Практикум з німецької мовної комунікації та перекладу	15	Екзамен
ОК 6	Теорія перекладу	4	залік
ОК 7	Порівняльно-історичне і типологічне мовознавство	3	залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент циклу професійної підготовки:		37 (1110 годин)	
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		46 (1380 годин)	
Вибіркові компоненти ОП			
Загальний обсяг вибіркових компонент:		23 (690 годин)	
Практична підготовка			
ПП 1.	Перекладацька практика	9	Залік
Загальний обсяг компоненту практична підготовка:		9 (270 годин)	
Підсумкова атестація			
ПА 1	Підготовка та захист кваліфікаційної роботи	10	Захист
ПА 2.	Кваліфікаційний екзамен з німецької мови	2	Екзамен
Загальний обсяг компоненту підсумкова атестація:		12 (360 годин)	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		90 (2700 годин)	

2.2. Структурно-логічна схема ОП

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Кожен із трьох семестрів закінчується складанням заліково-екзаменаційної сесії. Перелік заліків та екзаменів кожної екзаменаційної сесії визначений навчальним планом. У третьому семестрі магістранти проходять перекладацьку практику тривалістю 4 тижні, що завершується заліком із виставленням відповідної оцінки.

Атестація випускників освітньо-професійної програми Англійська та німецька мови (переклад включно) проводиться у формі усного кваліфікаційного екзамену за фахом та захисту кваліфікаційної магістерської роботи.

Кваліфікаційна робота виконується протягом всього періоду навчання, а завершується у визначений навчальним планом час – 4 тижні після проходження виробничої (педагогічної) практики. Робота повинна бути самостійно виконаною, логічно завершеною й пов'язаною з вирішенням науково-дослідних завдань того виду діяльності, до якого готується магістр.

Під час виконання магістерської роботи студенти повинні продемонструвати свою здатність і вміння використовувати отримані поглиблені знання, вміння та сформовані загальнокультурні і професійні компетентності, самостійно вирішувати завдання своєї професійної діяльності, вміти обґрунтовано обирати шляхи вирішення професійних завдань в контексті власного дослідження, науково аргументувати і захищати власну точку зору. Захист роботи в обов'язковому порядку передбачає оцінку рівня мовленнєвої культури випускника.

Атестація завершується видачею документу встановленого зразка про присудження ступеня магістра із присвоєнням кваліфікації: Магістр філології за спеціалізацією Англійська та німецька мови (переклад включно).

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

ПК 6		*	*	*	*	*	*	*	*	*
ПК 7		*	*	*	*		*	*	*	
ПК 8				*	*			*	*	*
ПК 9				*	*			*		*
ПК 10				*	*	*		*	*	
ПК 11				*	*	*		*	*	*
ПК 12				*	*	*		*	*	*
ПК 13	*	*	*						*	
ПК 14				*	*	*		*	*	
ПК 15	*			*	*			*	*	

